

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 11 ta' Frar 2026
(OR. en)

15927/25

Fajl Interistituzzjonali:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 105
CH 60
MI 955

ATTI LEGISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni

PROTOKOLL ISTITUZZJONALI
GHALL-FTEHIM
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA U L-ISTATI MEMBRI TAGHHA
MINN NAHA WAHDA,
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, MIN-NAHA L-OHRA,
DWAR IL-MOVIMENT LIBERU TAL-PERSUNI

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni",

u

IL-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Iżvizzera",

WARA LI KKUNSIDRAW il-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni, magħmul fi Brussell fil-21 ta' Ġunju 1999, (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-"Ftehim"), li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Ġunju 2002;

WARA LI KKUNSIDRAW il-Protokoll għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni rigward il-parteciċipazzjoni, bħala Partijiet Kontraenti, tar-Repubblika Ċeka, tar-Repubblika tal-Estonja, tar-Repubblika ta' Ċipru, tar-Repubblika tal-Latvja, tar-Repubblika tal-Litwanja, tar-Repubblika tal-Ungerija, tar-Repubblika ta' Malta, tar-Repubblika tal-Polonja, tar-Repubblika tas-Slovenja u tar-Repubblika Slovacka wara l-adeżjoni tagħhom mal-Unjoni Ewropea, magħmul fi Brussel fis-26 ta' Ottubru 2004, li daħal fis-seħħ fl-1 ta' April 2006;

WARA LI KKUNSIDRAW il-Protokoll għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni rigward il-parteciċipazzjoni bħala Partijiet Kontraenti tar-Repubblika tal-Bulgarija u tar-Rumanija wara l-adeżjoni tagħhom mal-Unjoni Ewropea, magħmul fi Brussell, fis-27 ta' Mejju 2008, li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Ġunju 2009;

WARA LI KKUNSIDRAW il-Protokoll għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn-naħa l-waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni, rigward il-partecipazzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja bhala Parti Kontraenti, wara l-adeżjoni tagħha mal-Unjoni Ewropea, magħmul fi Brussell fl-4 ta' Marzu 2016, li dahal fis-seħh fl-1 ta' Jannar 2017;

BILLI l-ftehimiet konklużi mill-Unjoni huma vinkolanti għall-istituzzjonijiet tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha; dan il-Protokoll għalhekk japplika għall-Partijiet Kontraenti kif stabbilit fil-Ftehim;

BILLI l-Unjoni u l-Iżvizzera huma marbuta minn diversi ftehimiet bilaterali li jkopru diversi oqsma, li jipprevedu drittijiet u obbligi speċifiċi simili, f'ċerti aspetti, għal dawk previsti fl-Unjoni;

FILWAQT LI JFAKKRU li l-għan ta' dawk il-ftehimiet bilaterali huwa li tizzied il-kompetittività tal-Ewropa u li jinholqu rabtiet ekonomiċi aktar mill-qrib bejn il-Partijiet Kontraenti, abbażi tal-ugwaljanza, tar-reċiproċità u tal-bilanċ generali tal-vantaġġi, tad-drittijiet u tal-obbligi tagħhom;

FILWAQT LI HUMA DEĊIŻI li jsaħħu u japprofondixxu l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fis-suq intern tal-Unjoni, abbażi tal-istess regoli bħal dawk li japplikaw għas-suq intern, filwaqt li jippreżervaw l-indipendenza tagħhom u dik tal-istituzzjonijiet tagħhom u, fir-rigward tal-Iżvizzera, jirrispettaw il-prinċipji li jirrizultaw mid-demokrazija diretta, mill-federalizmu u min-natura settorjali tal-partecipazzjoni tagħha fis-suq intern;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID li l-kompetenza tal-Qorti Suprema Federali Żvizzera u tal-qradi Żvizzeri l-oħra kollha kif ukoll dik tal-qradi tal-Istati Membri u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biex jinterpretaw il-Ftehim f'kazijiet individwali hija ppreżervata;

FILWAQT LI HUMA KONXJI li jiżguraw l-uniformità fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera, kemm attwali kif ukoll futuri,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

KAPITOLU 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Objettivi

1. L-għan ta' dan il-Protokoll huwa li jiggarantixxi għall-Partijiet Kontraenti, u għall-operaturi ekonomiċi u għall-individwi, ċertezza legali akbar, trattament ugwali u kundizzjonijiet ekwi fil-qasam relatat mas-suq intern li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim.
2. Sabiex jinkiseb l-objettiv stabbilit fil-paragrafu 1, dan il-Protokoll jipprovdi soluzzjonijiet istituzzjonali godda li jiffaċilitaw tishih kontinwu u bbilanċjat tar-relazzjonijiet ekonomiċi bejn il-Partijiet Kontraenti. Filwaqt li jqis il-prinċipji tad-dritt internazzjonali, dan il-Protokoll jistabbilixxi, b'mod partikolari, soluzzjonijiet istituzzjonali għall-Ftehim li huma komuni għall-ftehimiet bilaterali konkluzi jew li għandhom jiġu konkluzi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera, mingħajr ma jinbidel il-kamp ta' applikazzjoni jew l-objettivi tal-Ftehim, b'mod partikolari:
 - (a) il-proċedura għall-allinjament tal-Ftehim ma' atti legali tal-Unjoni rilevanti għall-Ftehim;
 - (b) l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim;

- (c) is-sorveljanza u l-applikazzjoni tal-Ftehim; u
- (d) is-soluzzjoni tat-tilwim fil-kuntest tal-Ftehim.

ARTIKOLU 2

Relazzjoni mal-Ftehim

1. Il-Protokoll, l-Anness tiegħu, u l-Appendiċi tiegħu għandhom jiffurmaw parti integrali mill-Ftehim.
2. Id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim imħassar minn dan il-Protokoll huma elenkati hawn taħt:
 - (a) l-Artikolu 16;
 - (b) l-Artikolu 17; u
 - (c) l-Artikolu 19.
3. Ir-referenzi għall-“Komunità Ewropea” jew għall-“Komunità” fil-Ftehim għandhom jinftiehemu bħala referenzi għall-Unjoni.

ARTIKOLU 3

Ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern li tipparteċipa fihom l-Iżvizzera

1. Il-ftehimiet bilaterali eżistenti u futuri bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera għandhom jitqiesu bħala sett sħiħ li jiżgura bilanċ tad-drittijiet u tal-obbligi bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera.
2. Il-Ftehim jikkostitwixxi ftehim bilaterali f'qasam relatat mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

KAPITOLU 2

ALLINJAMENT TAL-FTEHIM MAL-ATTI LEGALI TAL-UNJONI

ARTIKOLU 4

Parteċipazzjoni fl-abbozzar ta' atti legali tal-Unjoni ("tfassil tad-deċiżjonijiet")

1. Meta tfassal proposta għal att legali tal-Unjoni f'konformità mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "TFUE") fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-"Kummissjoni") għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan u għandha tikkonsulta b'mod informali mal-esperti tal-Iżvizzera bl-istess mod li titlob il-fehmiet ta' esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni għall-abbozzar tal-proposti tagħha.

Fuq talba ta' xi waħda mill-Partijiet Kontraenti, għandu jsir skambju preliminari ta' fehmiet fil-Kumitat Kongunt stabbilit bl-Artikolu 14 tal-Ftehim (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Kumitat Kongunt”).

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jerggħu jikkonsultaw lil xulxin, fuq talba ta' waħda minnhom, fil-Kumitat Kongunt f'mumentu importanti tal-fażi ta' qabel l-adozzjoni tal-att legali mill-Unjoni, fi proċess kontinwu ta' informazzjoni u konsultazzjoni.

2. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti delegati dwar atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-aktar parteċipazzjoni wiesgħa possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dawk l-atti delegati u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-Unjoni.

3. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti ta' implimentazzjoni li jikkonċernaw atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-aktar parteċipazzjoni wiesgħa possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dawk l-atti ta' implimentazzjoni li għandhom jiġu sottomessi f'data aktar tard lill-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni fl-eżerċitar tas-setgħat ta' implimentazzjoni tagħha u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li hija tikkonsulta lill-esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni.

4. L-esperti tal-Iżvizzera għandhom ikunu involuti fil-ħidma tal-kumitati mhux koperti mill-paragrafi 2 u 3 meta dan ikun meħtieġ għall-funzjonament xieraq tal-Ftehim.

Il-Kumitat Kongunt għandu jfassal u jaġġorna lista ta' dawk il-kumitati u, meta jkun xieraq, ta' kumitati oħra b'karatteristiċi simili.

5. Dan l-Artikolu ma għandux japplika fir-rigward ta' atti legali tal-Unjoni jew dispozizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni msemmija fl-Artikolu 5(7).

ARTIKOLU 5

Integrazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

1. Sabiex jiġu ggarantiti ċ-ċertezza legali u l-omogeneità tal-liġi fil-qasam relatat mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera bis-saħħa tal-Ftehim, l-Iżvizzera u l-Unjoni għandhom jiżguraw li l-atti legali tal-Unjoni adottati fil-qasam kopert mill-Ftehim jiġu integrati fil-Ftehim malajr kemm jista' jkun wara l-adozzjoni tagħhom.
2. L-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu, bl-integrazzjoni tagħhom fil-Ftehim, parti mill-ordni ġuridiku tal-Iżvizzera soġġetti, skont il-każ, għall-adattamenti deċiżi mill-Kumitat Kongunt.
3. Meta tadotta att legali fil-qasam kopert mill-Ftehim, l-Unjoni għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan malajr kemm jista' jkun permezz tal-Kumitat Kongunt. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar is-suġġett.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu billi jadotta deċiżjoni malajr kemm jista' jkun biex jemenda l-Annessi I sa III tal-Ftehim, inklużi l-adattamenti meħtieġa.

5. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ sabiex tiġi żgurata l-koerenza tal-Ftehim mal-Anness tiegħu kif emendat skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, il-Kumitat Kongunt jista' jipproponi, għall-approvazzjoni mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri interni tagħhom, ir-reviżjoni tal-Ftehim.

6. Ir-referenzi fil-Ftehim għal atti legali tal-Unjoni li ma għadhomx fis-seħħ għandhom jinftiehem bħala referenzi għall-atti legali tal-Unjoni li jhassru dawk l-atti legali kif integrati fl-Anness tal-Ftehim mid-dhul fis-seħħ tad-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt dwar l-emenda korrispondenti tal-Anness tal-Ftehim skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dik id-deċiżjoni.

7. L-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu ma għandux japplika għal atti legali tal-Unjoni jew għal dispożizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjonienkata hawn taħt:

– l-Artikoli 5g, 5h, 5i, 5j, 7b, 7e, 7f, 7g, 7h, u għall-Anness II, Punt II. 1, punti (a) sa(f).

8. Soġġett għall-Artikolu 6, id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom jidhlu fis-seħħ immedjatement, iżda taħt l-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

9. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw *in bona fide* matul il-proċedura stabbilita f'dan l-Artikolu sabiex jiffacilitaw it-teħid ta' deċiżjonijiet.

10. L-Unjoni u l-Iżvizzera għandhom ikunu konxji tal-principju ta' "paga ugwali għal xogħol ugwali fl-istess post" u s-sistema ta' infurzar doppju tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 6

Twettiq tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera

1. Matul l-iskambju ta' fehmiet imsemmi fl-Artikolu 5(3), l-Iżvizzera għandha tinforma lill-Unjoni jekk deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) teħtieġx it-twettiq tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera sabiex issir vinkolanti.
 2. Meta d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) tirrikjedi li l-Iżvizzera tissodisfa obbligi kostituzzjonali sabiex issir vinkolanti, l-Iżvizzera għandu jkollha limitu ta' żmien massimu ta' sentejn mid-data tal-informazzjoni prevista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, hliet meta titnieda proċedura ta' referendum, f'liema każ dak il-limitu ta' żmien għandu jigi estiż b'sena.
 3. Sakemm l-informazzjoni mill-Iżvizzera tkun wettqet l-obbligi kostituzzjonali tagħha, il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw b'mod proviżorju d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4), sakemm l-Iżvizzera ma tinfurmax lill-Unjoni li l-applikazzjoni proviżorja tad-deċiżjoni ma hijiex possibbli u ttiprovdi r-raġunijiet għal dan.
- Fl-ebda ċirkostanza ma tista' sseħh l-applikazzjoni proviżorja tad-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.
4. L-Iżvizzera għandha tinnotifika lill-Unjoni mingħajr dewmien permezz tal-Kumitat Kongunt ladarba tkun wettqet l-obbligi kostituzzjonali tagħha msemmija fil-paragrafu 1.
 5. Id-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) għandha tidhol fis-seħh fil-jum li fih titwassal in-notifika prevista fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, iżda fl-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

KAPITOLU 3

INTERPRETAZZJONI U APPLIKAZZJONI TAL-FTEHIM

ARTIKOLU 7

Prinċipju ta' interpretazzjoni uniformi

1. Għall-fini li jinkisbu l-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 1 f'konformità mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali pubbliku, il-ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern li tipparteċipa fihom l-Iżvizzera u l-atti legali tal-Unjoni li ssir referenza għalihom f'tali ftehimiet għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod uniformi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.
2. L-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u, sa fejn l-applikazzjoni tagħhom tinvolvi kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim għandhom jiġu interpretati u applikati f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, qabel jew wara l-iffirmar tal-Ftehim.

ARTIKOLU 8

Prinċipju ta' applikazzjoni effettiva u armonjuża

1. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet kompetenti Żvizzeri għandhom jikkooperaw u jassistu lil xulxin fl-iżgurar tas-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Dawn jistgħu jiskambjaw informazzjoni dwar l-attivitajiet ta' sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw fehmiet u jiddiskutu kwistjonijiet ta' interess reċiproku.

2. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu miżuri xierqa biex tiżgura l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim fit-territorju tagħha.

3. Is-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim għandha titwettaq b'mod kongunt mill-Partijiet Kontraenti fil-Kumitat Kongunt.

Jekk il-Kummissjoni jew l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti jsiru jafu b'każ ta' applikazzjoni mhux korretta, il-kwistjoni tista' tiġi riferuta lill-Kumitat Kongunt bil-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli.

4. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet kompetenti Żvizzeri rispettivament għandhom jimmonitorjaw l-applikazzjoni tal-Ftehim mill-Parti Kontraenti l-oħra. Tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 10.

Sa fejn ċerti kompetenzi ta' sorveljanza tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni fir-rigward ta' Parti Kontraenti waħda jkunu meħtieġa biex tiġi żgurata l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim, bħal setgħat ta' investigazzjoni u ta' deċiżjoni, il-Ftehim irid jipprevedihom speċifikament.

ARTIKOLU 9

Prinċipju ta' esklużività

Il-Partijiet Kontraenti jimpenjaw ruhhom li ma jissottomettux tilwima rigward l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim jew, fejn applikabbli, rigward il-konformità mal-Ftehim ta' deċiżjoni adottata mill-Kummissjoni abbażi tal-Ftehim għal kwalunkwe metodu ta' soluzzjoni minbarra dawk previsti f'dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 10

Proċedura f'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni

1. F'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni tal-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fil-Ftehim, il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin fil-Kumitat Kongunt sabiex isibu soluzzjoni aċċettabbli b'mod reċiproku. Għal dak il-għan, il-Kumitat Kongunt għandu jiġi pprovdut bl-elementi utli kollha ta' informazzjoni sabiex ikun jista' jagħmel eżami dettaljat tas-sitwazzjoni. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibbiltajiet kollha li jippermettu li jinżamm il-funzjonament xieraq tal-Ftehim.
2. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsib soluzzjoni għad-diffikultà msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi żmien 3 xhur mid-data li fiha tkun giet sottomessa d-diffikultà, kwalunkwe waħda mill-Partijiet Kontraenti tista' titlob li tribunal tal-arbitraġġ isolvi t-tilwima f'konformità mar-regoli stabbiliti fl-Appendiċi.

3. Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni msemmija fl-Artikolu 7(2), u jekk l-interpretazzjoni ta' dik id-dispożizzjoni tkun rilevanti għas-soluzzjoni tat-tilwima u meħtieġa biex tkun tista' tiddeċiedi, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirreferi dik il-kwistjoni lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni mill-obbligu ta' allinjament dinamiku msemmi fl-Artikolu 5(7), u fejn it-tilwima ma tinvolvi l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jsolvi t-tilwima mingħajr ma jirreferiha lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

4. Meta t-tribunal tal-arbitraġġ jirreferi kwistjoni lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea skont il-paragrafu 3:

- (a) is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tkun vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ; u
- (b) l-Iżvizzera għandha tgawdi l-istess drittijiet bħall-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni u għandha tkun soġġetta għall-istess proċeduri quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, *mutatis mutandis*.

5. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa biex tikkonforma *in bona fide* mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

Il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim għandha tinforma lill-Parti Kontraenti l-oħra bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Kumitat Kongunt.

6. Is-salvagwardji stabbiliti fid-Dikjarazzjoni Kongunta dwar ir-rifjut tal-assistenza soċjali u t-terminazzjoni tar-residenza qabel l-akkwist ta' residenza permanenti u d-Dikjarazzjoni Kongunta dwar in-notifika tal-bidu tal-impjieg, annessi mal-Att Finali tal-Ftehim, għandhom jitqiesu *in bona fide* fil-kuntest tas-soluzzjoni tat-tilwim ipprezentat lill-Kumitat Kongunt.

L-ewwel subparagrafu għandu japplika sakemm, u sa fejn, is-salvagwardji jibqgħu kompatibbli mal-atti legali rilevanti tal-Unjoni kif integrati fil-Ftehim. Is-salvagwardji ma għandhomx jaffettwaw l-applikazzjoni tal-Artikolu 5(1) ta' dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 11

Miżuri ta' kumpens

1. Jekk il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma tkunx ikkonformat mal-Ftehim ma tinfurmax lill-Parti Kontraenti l-oħra, f'perjodu ta' żmien raġonevoli stabbilit f'konformità mal-Artikolu IV.2 (6) tal-Appendiċi, bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, jew jekk il-Parti Kontraenti l-oħra tqis li l-miżuri kkomunikati ma jikkonformawx mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, dik il-Parti Kontraenti l-oħra tista' tadotta miżuri kumpensatorji proporzjonati fil-qafas tal-Ftehim jew ta' kwalunkwe ftehim bilaterali ieħor fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera (minn hawn' il quddiem imsejha "miżuri ta' kumpens") sabiex tirrimedja żbilanċ potenzjali. Dik il-Parti Kontraenti l-oħra għandha tinnotifika lill-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim dwar il-miżuri ta' kumpens, li għandhom jiġu speċifikati fin-notifika. Dawn il-miżuri ta' kumpens għandhom jidhlu fis-seħħ 3 xhur mid-data tan-notifika.

2. Jekk, fi żmien xahar mid-data tan-notifika tal-miżuri ta' kumpens maħsuba, il-Kumitat Kongunt ma jkunx ha deċiżjoni li jissospendi, jemenda jew jannulla dawk il-miżuri ta' kumpens, kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri ta' kumpens, f'konformità mal-Appendiċi.
3. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi fil-limiti ta' żmien stabbiliti fl-Artikolu III.8(4) tal-Appendiċi.
4. Il-miżuri ta' kumpens ma għandux ikollhom effett retroattiv. B'mod partikolari, id-drittijiet u l-obbligi diġà akkwistati minn individwi u minn operaturi ekonomiċi qabel ma l-miżuri ta' kumpens jidhlu fis-sehħ għandhom jiġu ppreżervati.

ARTIKOLU 12

Kooperazzjoni bejn il-ġurisdizzjonijiet

1. Sabiex tiġi promossa interpretazzjoni omoġena, il-Qorti Suprema Federali Żvizzera u l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandhom jaqblu dwar djalogu u l-modalitajiet tiegħu.
2. L-Iżvizzera għandu jkollha d-dritt li tippreżenta noti jew osservazzjonijiet bil-miktub lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea meta qorti ta' Stat Membru tal-Unjoni tirreferi kwistjoni dwar l-interpretazzjoni tal-Ftehim jew ta' dispozizzjoni ta' att legali tal-Unjoni msemmi fih lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għal deċiżjoni preliminari.

KAPITOLU 4

DISPOŻIZZJONIJIET OĦRA

ARTIKOLU 13

Kontribuzzjoni finanzjarja

1. L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi għall-finanzjament tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, is-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra elenkati fl-Artikolu 1 tal-Anness li għalihom għandha aċċess, f'konformità ma' dan l-Artikolu u l-Anness.

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta deċiżjoni biex dan l-Anness jiġi emendat.

2. L-Unjoni tista' tissospendi l-parteċipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi kwalunkwe hin jekk l-Iżvizzera tonqos milli tirrispetta l-iskadenza tal-pagament skont it-termini tal-pagament stabbiliti fl-Artikolu 2 tal-Anness.

Meta l-Iżvizzera tonqos milli tirrispetta skadenza għall-ħlas, l-Unjoni għandha tibgħat ittra formali ta' tfakkira lill-Iżvizzera. Meta ma jsir l-ebda pagament sħiħ fi żmien 30 jum mid-data tal-wasla ta' dik l-ittra formali ta' tfakkira, l-Unjoni tista' tissospendi l-parteċipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attività rilevanti.

3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma tas-somma ta':

(a) kontribuzzjoni operazzjonali; u

(b) tariffa tal-partecipazzjoni.

4. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma ta' kontribuzzjoni finanzjarja annwali u din għandha tkun dovuta fid-dati speċifikati fis-sejthiet għall-fondi mahruġa mill-Kummissjoni.

5. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq koeffiċjent tal-kontribuzzjoni definit bħala l-proporzjon tal-prodott domestiku gross (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“PDG”) tal-Iżvizzera bil-prezzijiet tas-suq mal-PDG tal-Unjoni bil-prezzijiet tas-suq.

Għal dak l-għan, iċ-ċifri għall-PDG bil-prezzijiet tas-suq tal-Partijiet Kontraenti għandhom ikunu l-aħħar ċifri disponibbli mill-1 ta' Jannar tas-sena li fiha jsir il-pagament annwali kif previst mill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Unjoni Ewropea, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika, magħmul fil-Lussemburgu fis-26 ta' Ottubru 2004. Jekk dak il-ftehim ma jibqax japplika, il-PDG tal-Iżvizzera għandu jkun dak stabbilit fuq il-bażi tad-data pprovduta mill-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi.

6. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għal kull aġenzija tal-Unjoni għandha tiġi kkalkulata billi jiġi applikat il-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit ivvutat annwali tagħha mnizzel fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni, filwaqt li għal kull aġenzija titqies kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definit fl-Artikolu 1 tal-Anness.

Il-kontribuzzjoni operazzjonali għas-sistemi ta' informazzjoni u għal attivitajiet oħra għandha tiġi kkalkulata billi jiġi applikat il-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit rilevanti tas-sena inkwistjoni kif stabbilit fid-dokumenti li jimplementaw il-baġit, bħal programmi ta' hidma jew kuntratti.

L-ammonti ta' referenza kollha għandhom ikunu bbażati fuq approprjazzjonijiet ta' impenn.

7. It-tariffa ta' parteċipazzjoni annwali għandha tkun ta' 4 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali kif ikkalkulata f'konformità mal-paragrafi 5 u 6.

8. Il-Kummissjoni għandha tipprova lill-Iżvizzera informazzjoni adegwata fir-rigward tal-kalkolu tal-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha. Din l-informazzjoni għandha tiġi pprovduta filwaqt li jitqiesu kif xieraq ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad-data.

9. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha mill-Iżvizzera jew il-pagamenti mill-Unjoni, u l-kalkolu tal-ammonti dovuti jew li għandhom jiġu riċevuti, għandhom isiru f'euro.

10. Meta d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll ma jikkoinċidix mal-bidu ta' sena kalendarja, il-kontribuzzjoni operattiva tal-Iżvizzera għas-sena inkwistjoni għandha tkun soġġetta għal aġġustament, f'konformità mal-metodoloġija u t-termini tal-pagament definiti fl-Artikolu 5 tal-Anness.

11. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu huma stabbiliti fl-Anness.

12. 3 snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll, u sussegwentement kull 3 snin, il-Kumitat Kongunt għandu jirrevedi l-kundizzjonijiet tal-parteeċipazzjoni tal-Iżvizzera kif definiti fl-Artikolu 1 tal-Anness u, fejn xieraq, jadattahom.

ARTIKOLU 14

Referenzi għat-territorji

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għat-territorju tal-“Unjoni Ewropea”, tal-“Unjoni”, tas-“suq komuni” jew tas-“suq intern”, għall-finijiet tal-Ftehim ir-referenzi għandhom jinftiehem bħala referenzi għat-territorji msemmija fl-Artikolu 24 tal-Ftehim.

ARTIKOLU 15

Referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni, ir-referenzi għandhom, għall-finijiet tal-Ftehim, jinftiehem bħala referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni u tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 16

Dhul fis-seħh u implimentazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim dwar id-dhul fis-seħh jew l-implimentazzjoni tagħhom ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

Il-limiti ta' żmien u d-dati għall-Iżvizzera għad-dhul fis-seħh u l-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet li jintegraw l-atti legali tal-Unjoni fil-Ftehim jirriżultaw mill-Artikolu 5(8) u l-Artikolu 6(5), kif ukoll mid-dispożizzjonijiet dwar l-arrangamenti tranzitorji.

ARTIKOLU 17

Destinatarji tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim li jindikaw li huma indirizzati lill-Istati Membri tal-Unjoni ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

KAPITOLU 5

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 18

Implimentazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu ġenerali kif ukoll jekk ikunu partikolari, sabiex jiżguraw li l-obbligi li jirriżultaw minn dan il-Ftehim ikunu ssodisfati u għandhom jevitaw li jieħdu kwalunkwe miżura li b'xi mod tista' tipperikola l-ilħuq tal-oġġettivi tiegħu.

2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiggarantixxu r-riżultat maħsub tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u għandhom jevitaw li jieħdu kwalunkwe miżura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-għanijiet tagħhom.

ARTIKOLU 19

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Protokoll għandu jigi ratifikat jew approvat mill-Unjoni u mill-Iżvizzera f'konformità mal-proċeduri tagħhom stess. L-Unjoni u l-Iżvizzera għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll.
2. Il-Protokoll għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika rigward l-istrumenti li ġejjin:
 - (a) il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
 - (b) il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
 - (c) il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;

- (d) il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (e) il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-ġarr ta' merkanzija u passigġieri bil-ferrovija u tat-triq;
- (f) il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-ġarr ta' merkanzija u passigġieri bil-ferrovija u tat-triq;
- (g) il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-ġarr ta' merkanzija u passigġieri bil-ferrovija u tat-triq;
- (h) il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerç fi prodotti agrikoli;
- (i) il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar għarfien bejn xulxin rigward stima ta' konformità;
- (j) il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar għarfien bejn xulxin rigward stima ta' konformità;
- (k) il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiçi u soçjali fl-Unjoni Ewropea;

- (l) il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni;
- (m) il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

ARTIKOLU 20

Emenda u terminazzjoni

1. Dan il-Protokoll jista' jiġi emendat fi kwalunkwe hin bi ftehim reċiproku tal-Unjoni u tal-Iżvizzera.
2. Meta l-Ftehim jiġi tterminat f'konformità mal-Artikolu 25(3) tal-Ftehim, dan il-Protokoll ma jibqax fis-seħħ fid-data msemmija fl-Artikolu 25(4) tal-Ftehim.
3. Meta l-Ftehim ma jibqax fis-seħħ, għandhom jiġu ppreservati d-drittijiet u l-obbligi li individwi u operatori ekonomiċi jkunu diġà kisbu bis-saħħa tal-Ftehim qabel id-data tal-waqfien tal-Ftehim. L-Unjoni u l-Iżvizzera għandhom isolvu bi ftehim reċiproku x'azzjoni għandha tittiehed fir-rigward tad-drittijiet fil-proċess tal-akkwist.

Dan il-Protokoll huwa mfassal f'żewġ kopji bil-lingwa Bulgara, Ċeka, Daniża, Estonjana, Finlandiża, Franċiża, Ġermaniża, Griega, Inġliża, Irlandiża, Kroata, Latvjana, Litwana, Maltija, Olandiża, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, Taljana, Ungeriza u Żvediza, b'kull wiehed minn dawn it-testi jkun ugwalment awtentiku.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan l-għan, iffirmaw dan il-Protokoll.

Magħmul fi ... f'dan il-jum ta' ... fis-sena ...

Għall-Unjoni Ewropea

Għall-Konfederazzjoni Żvizzera

ANNES DWAR L-APPLIKAZZJONI TAL-ARTIKOLU 13 TAL-PROTOKOLL

ARTIKOLU 1

Lista tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, tas-sistemi ta' informazzjoni u ta' attivitajiet oħra li l-Isvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għalihom

L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għal dawn li ġejjin:

(a) l-aġenziji:

xejn.

(b) is-sistemi ta' informazzjoni:

In-Network tas-Servizzi Ewropej tax-Xogħol (EURES) kif stabbilit mir-Regolament (UE) 2016/589 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' April 2016 dwar network Ewropew ta' servizzi tal-impjiegi (EURES), aċċess tal-haddiema għas-servizzi ta' mobilità u integrazzjoni ulterjuri tas-swieq tax-xogħol u li jemenda Regolamenti (UE) Nru 492/2011 u (UE) Nru 1296/2013 (ĠU L 107, 22.4.2016, p. 1), kif applikabbli f'konformità mal-Anness I tal-Ftehim;

l-Iskambju Elettroniku ta' Informazzjoni dwar is-Sigurtà Soċjali (EESSI, Electronic Exchange of Social Security Information) kif stabbilit bir-Regolament (KE) 883/2004 (ĠU L 166, 30.4.2004, p. 1), kif ikkoreġut mill-ĠU L 200, 7.6.2004, p. 1 u l-ĠU L 204, 4.8.2007, p. 30) u r-Regolament (KE) Nru 987/2009 (ĠU L 284, 30.10.2009, p. 1), kif applikabbli f'konformità mal-Anness II tal-Ftehim;

is-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern (IMI, Internal Market Information) kif stabbilita mir-Regolament (UE) 1024/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar il-kooperazzjoni amministrattiva permezz tas-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern u li jhassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2008/49/KE (ĠU L 316, 14.11.2012, p. 1), kif applikabbli f'konformità mal-Anness I u III tal-Ftehim.

(c) attivitajiet oħra:

xejn.

ARTIKOLU 2

Termini tal-ħlas

1. Il-ħlasijiet dovuti skont l-Artikolu 13 tal-Protokoll għandhom isiru skont dan l-Artikolu.
2. Meta toħroġ is-sejha għall-fondi tas-sena finanzjarja, il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-Iżvizzera:

(a) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali; u

(b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika lill-Iżvizzera, mill-aktar fis possibbli u mhux aktar tard mis-16 ta' April ta' kull sena finanzjarja, l-informazzjoni li ġejja fir-rigward tal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera:

(a) l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn tal-baġit annwali vvutat tal-Unjoni iskritti fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni għal kull aġenzija tal-Unjoni, filwaqt li titqies għal kull aġenzija kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definit fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness, u l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn fir-rigward tal-baġit ivvutat tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni għall-baġit rilevanti tas-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra, li jkopru l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'konformità mal-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;

(b) l-ammont tat-tariffa ta' partecipazzjoni msemmija fl-Artikolu 13(7) tal-Protokoll; u

(c) fir-rigward tal-aġenziji, fis-sena N+1, l-ammonti f'impenni baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N fuq il-linja/i tas-sussidju rilevanti fil-baġit tal-Unjoni fir-rigward tal-baġit annwali tal-Unjoni mdaħhla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena N.

4. Fuq il-bażi tal-abbozz tal-baġit tagħha, il-Kummissjoni għandha tipprovdi stima tal-informazzjoni skont il-paragrafu 3, il-punti (a) u (b) malajr kemm jista' jkun, u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Settembru tas-sena finanzjarja.

5. Il-Kummissjoni għandha toħroġ lill-Iżvizzera, mhux aktar tard mis-16 ta' April u jekk applikabbli lill-aġenzija rilevanti, is-sistema ta' informazzjoni jew attività oħra, mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru ta' kull sena finanzjarja, sejha għall-fondi li tikkorrispondi għall-kontribuzzjoni tal-Iżvizzera skont il-Ftehim għal kull waħda mill-aġenziji, sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra li tipparteċipa fihom l-Iżvizzera.

6. Is-sejha jew sejhiet għall-fondi msemmija fil-paragrafu 5 għandhom ikunu strutturati f'pagamenti parzjali kif ġej:

(a) L-ewwel pagament parzjali ta' kull sena, fir-rigward tas-sejha għal fondi li għandha tinhareġ sas-16 ta' April, għandu jikkorrispondi għal ammont sal-ekwivalenti tal-istima tal-kontribuzzjoni finanzjarja annwali tal-aġenzija, sistema ta' informazzjoni jew attività oħra inkwistjoni msemmija fil-paragrafu 4.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinhareġ is-sejha għall-fondi.

(b) fejn applikabbli, it-tieni pagament parzjali tas-sena, fir-rigward tas-sejha għal fondi li għandha tinhareġ mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru, għandu jikkorrispondi għad-differenza bejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 4 u l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5, fejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5 ikun oġhla.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi sa mhux aktar tard mill-21 ta' Diċembru.

Għal kull sejha għall-fondi, l-Iżvizzera tista' tagħmel pagamenti separati għal kull aġenzija, sistema ta' informazzjoni jew attività oħra.

7. Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, il-Kummissjoni għandha tohrog sejha waħda għall-fondi, fi żmien 90 jum mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat fis-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinhareg is-sejha għall-fondi.

8. Kwalunkwe dewmien fil-ħlas tal-kontribuzzjoni finanzjarja għandu jagħti lok għall-ħlas ta' imghax ta' inadempjenza mill-Iżvizzera fuq l-ammont pendenti mid-data dovuta sal-jum li fih dak l-ammont pendenti jithallas kollu.

Ir-rata tal-imghax għall-ammonti riċevibbli iżda mhux imħallsa fid-data dovuta għandha tkun ir-rata applikata mill-Bank Ċentrali Ewropew għall-operazzjonijiet ta' rifinanzjament ewlenin tiegħu, kif ippublikata fis-serje C ta' *Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, fis-seħh fl-ewwel jum tax-xahar li fih taħbat id-data dovuta, jew 0 %, skont liema tkun l-ogħla, biż-żieda ta' 3,5 punti percentwali.

ARTIKOLU 3

Aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni fid-dawl tal-implimentazzjoni

L-aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni għandu jsir fis-sena N+1, meta l-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali tiġi aġġustata 'l fuq jew 'l isfel bid-differenza bejn il-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali u l-kontribuzzjoni aġġustata kkalkolata bl-applikazzjoni tal-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni tas-sena N għall-ammont ta' impenji baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N taħt il-linja/i tas-sussidju rilevanti fil-baġit tal-Unjoni. Fejn applikabbli, id-differenza għandha tqis, għal kull aġenzija, il-kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata bbażata fuq il-perċentwal kif definit fl-Artikolu 1.

ARTIKOLU 4

Arranġamenti eżistenti

L-Artikolu 13 tal-Protokoll u dan l-Anness ma għandhomx japplikaw għal arranġamenti speċifiċi bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni li jinkludu kontribuzzjonijiet finanzjarji mill-Iżvizzera. L-aġenziji, is-sistemi ta' informazzjoni u l-attivitajiet l-oħra koperti minn tali arranġamenti huma dawn li ġejjin:

- Sistema ta' Informazzjoni Reċiproka dwar il-Protezzjoni Soċjali (MISSOC, Mutual Information System on Social Protection), f'konformità mal-arranġamenti kuntrattwali rispettivi tal-Iżvizzera u tal-Kummissjoni mas-segretarjat tal-MISSOC.

ARTIKOLU 5

Arrangamenti tranzizzjonali

Fil-każ li d-data tad-dhul fis-seħħ tal-Protokoll ma tkunx l-1 ta' Jannar, dan l-Artikolu għandu japplika b'deroga mill-Artikolu 2.

Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni tal-Protokoll, fir-rigward tal-kontribuzzjoni operazzjonali dovuta għas-sena inkwistjoni applikabbli għall-aġenzija, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra rilevanti, kif stabbilit f'konformità mal-Artikolu 13 tal-Protokoll u mal-Artikoli 1, 2 u 3 ta' dan l-Anness, il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha titnaqqas fuq bażi *pro rata temporis* billi jiġi mmultiplikat l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali dovut għall-proporzjon ta' dawn li ġejjin:

- (a) l-għadd ta' jiem kalendarji mid-data tad-dhul fis-seħħ tal-Protokoll sal-31 ta' Diċembru tas-sena inkwistjoni; u
- (b) l-għadd totali ta' jiem kalendarji tas-sena inkwistjoni.

APPENDIĊI DWAR IT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET PRELIMINARJI

ARTIKOLU I.1

Kamp ta' Applikazzjoni

Jekk waħda mill-Partijiet Kontraenti (minn hawn' il quddiem imsejha l-“partijiet”) tressaq tilwima għall-arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll jew tressaq każ għall-arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 14a(2) jew (4) tal-Ftehim, għandhom japplikaw ir-regoli stabbiliti f'dan l-Appendiċi.

ARTIKOLU I.2

Servizzi ta' registru u ta' segretarjat

L-Uffiċċju Internazzjonali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ f' The Hague (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "l-Uffiċċju Internazzjonali") għandu jwettaq il-funzjonijiet ta' registru u jipprovdi s-servizzi tas-segretarjat meħtieġa.

ARTIKOLU I.3

Avvizi u kalkolu tal-limiti taż-żmien

1. L-avvizi, inklużi l-komunikazzjonijiet jew il-proposti, jistgħu jintbagħtu bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni li jiċċertifika t-trażmissjoni tagħhom, jew li jippermettilhom li jiġu ċċertifikati.
2. Dawn l-avvizi jistgħu jintbagħtu b'mod elettroniku biss jekk indirizz ikun ġie nnominat jew awtorizzat minn parti speċifikament għal dan il-għan.
3. Dawn l-avvizi nnotifikati lill-partijiet għandhom jintbagħtu, għall-Iżvizzera, lid-Divizjoni tal-Ewropa tad-Dipartiment Federali tal-Affarijiet Barranin tal-Iżvizzera u, għall-Unjoni, lis-Servizz Legali tal-Kummissjoni.

4. Kwalunkwe limitu ta' zmien stabbilit f'dan l-Appendiċi għandu jibda mill-jum wara li jsehh avveniment jew issir azzjoni. Jekk l-aħħar jum għall-konsenja ta' dokument jaħbat f'jum mhux tax-xogħol tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew tal-gvern tal-Iżvizzera, il-perjodu ta' zmien għall-konsenja tad-dokument għandu jintemm fl-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss. Il-jiem mhux tax-xogħol li jaqgħu fil-perjodu ta' zmien għandhom jingħaddu.

ARTIKOLU I.4

Avviż ta' arbitraġġ

1. Il-parti li tiegħu l-inizjattiva li tuża l-arbitraġġ (minn hawn 'il quddiem imsejha ir- "rikorrent") għandha tibgħat lill-parti l-oħra (minn hawn 'il quddiem imsejha -l"intimat") u lill-Uffiċċju Internazzjonali notifika ta' arbitraġġ.
2. Il-proċedimenti ta' arbitraġġ għandhom jitqiesu li jibdeu fil-jum wara dak li fih l-intimat jirċievi l-avviż ta' arbitraġġ.
3. L-avviż ta' arbitraġġ għandu jinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) id-domanda li t-tilwima tiġi riferuta għall-arbitraġġ;
 - (b) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
 - (c) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tar-rikorrent;

- (d) il-bażi legali tal-proċedimenti (l-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll) u:
- (i) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, il-kwistjoni li tikkawża t-tilwima kif imdahhla ufficjalment, għal risoluzzjoni, fl-aġenda tal-Kumitat Kongunt skont l-Artikolu 10(1) tal-Protokoll; u
 - (ii) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, kwalunkwe miżura ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 10(5) tal-Protokoll u l-miżuri kumpensatorji kkontestati;
 - (iii) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 14a(2) u (4) tal-Ftehim, l-allegati diffikultajiet f'konformità mal-Artikolu 14a(2) tal-Ftehim;
- (e) id-deżinjazzjoni ta' kwalunkwe regola li tikkawża t-tilwima jew relatata magħha;
- (f) deskrizzjoni fil-qosor tat-tilwima; u
- (g) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru hames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.

4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, l-avviż ta' arbitraġġ jista' jkun fih ukoll informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

5. Kwalunkwe pretensjoni dwar is-suffiċjenza tal-avviż ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni l-kostituzzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b' mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU I.5

Risposta għall-avviż ta' arbitraġġ

1. Fi żmien 60 jum minn meta jirċievi l-avviż ta' arbitraġġ, l-intimat għandu jibgħat risposta għall-avviż ta' arbitraġġ lir-rikorrent u lill-Uffiċċju Internazzjonali, li għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
 - (b) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tal-intimat;
 - (c) risposta għall-informazzjoni mogħtija fl-avviż tal-arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu I.4(3), il-punti (d), (e) u (f); u
 - (d) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru ħames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.
2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, ir-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ jista' jkun fiha wkoll risposta għall-informazzjoni mogħtija fl-avviż ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu I.4(4) ta' dan l-Appendiċi u informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' rinviu quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. In-nuqqas ta' risposta jew risposta mhux kompluta jew tardiva mill-intimat għall-avviż ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni li jiġi kkostitwit tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

4. Jekk fir-risposta tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ l-intimat jitlob li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun magħmul minn hames arbitri, ir-rikorrent għandu jahtar arbitru addizzjonali fi żmien 30 jum minn meta jirċievi r-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU I.6

Rappreżentanza u għajnuna

1. Il-partijiet għandhom ikunu rrapreżentati quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ minn agent wieħed jew aktar. L-aġenti jistgħu jkunu assistiti minn konsulenti jew avukati.
2. Kwalunkwe bidla fl-aġenti jew fl-indirizzi tagħhom għandha tiġi nnotifikata lill-parti l-oħra, lill-Uffiċċju Internazzjonali u lit-tribunal tal-arbitraġġ. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi kwalunkwe ħin, fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti, jitlob evidenza tas-setgħat mogħtija lill-aġenti tal-partijiet.

KAPITOLU II

KOMPOŻIZZJONI TAT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU II.1

Għadd ta' arbitri

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun kompost minn tliet arbitri. Jekk ir-rikorrent fl-avviż ta' arbitraġġ tiegħu jew l-intimat fir-risposta tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ jitlob dan, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn hames arbitri.

ARTIKOLU II.2

Hatra tal-arbitri

1. Jekk għandhom jinhatru tliet arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar wiehed minnhom. Iz-żewġ arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu t-tielet arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. Jekk għandhom jinhatru hames arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar tnejn minnhom. L-erba' arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu l-hames arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.

3. Jekk, fi żmien 30 jum mill-ħatra tal-aħħar arbitru mahtur mill-partijiet, l-arbitri ma jkunux laħqu ftehim dwar l-għażla tal-president tat-tribunal tal-arbitraġġ, il-president għandu jinħatar mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ.

4. Bħala għajnuna fl-għażla tal-arbitri biex jagħmlu parti mit-tribunal tal-arbitraġġ, għandha tiġi stabbilita lista indikattiva ta' persuni li għandhom il-kwalifiki msemmija fil-paragrafu 6, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar is-saħħa, (minn issa 'l quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar is-saħħa”), il-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Svizzera dwar kummerċ fi prodotti agrikoli, magħmul fil-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn issa ‘l quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kummerċ fil-prodotti agrikoli”) u l-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tal-inugwaljanzi ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea, (minn issa 'l quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari”), li għandha tiġi aġġornata meta meħtieġ. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

5. Meta parti tonqos milli tahtar arbitru, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ għandu jahtar dak l-arbitru mil-lista msemmija fil-paragrafu 4. Fin-nuqqas ta' tali lista, l-arbitru għandu jinħatar bix-xorti mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ mill-individwi li jkunu ġew proposti formalment minn parti waħda jew miż-żewġ partijiet għall-finijiet tal-paragrafu 4.

6. Il-persuni li jikkostitwixxu t-tribunal tal-arbitraġġ għandhom ikunu persuni kkwalifikati ħafna, b'rabtiet jew mingħajrhom mal-partijiet, li l-indipendenza u n-nuqqas ta' kunflitti ta' interess tagħhom huma garantiti, flimkien ma' firxa wiesgħa ta' esperjenza. B'mod partikolari, għandhom ikunu wrew għarfien espert fil-ligi u fil-kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim; ma għandhom jiehdu struzzjonijiet mingħand l-ebda parti; u għandhom iservu fil-kapaċitajiet individwali tagħhom u ma jiddux struzzjonijiet mingħand xi organizzazzjoni jew gvern fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mat-tilwima. Il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu wkoll esperjenza fil-proċeduri għas-soluzzjoni għat-tilwim.

ARTIKOLU II.3

Dikjarazzjonijiet tal-arbitri

1. Meta persuna tkun qiegħda tiġi kkunsidrata biex tinġar b'hal arbitru, dik il-persuna għandha tirrapporta ċ-ċirkostanzi kollha li x'aktarx iwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tagħha. Mill-ħatra u matul il-proċedimenti kollha ta' arbitraġġ, l-arbitru għandu jirrapporta tali ċirkostanzi lill-partijiet u lill-arbitri l-oħra mingħajr dewmien, jekk l-arbitru ma jkunx diġà għamel dan.
2. Kwalunkwe arbitru jista' jitneħħa jekk ikunu jeżistu ċirkostanzi li jistgħu jwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tiegħu.
3. Parti tista' titlob biss it-tneħħija ta' arbitru li tkun ħatret minhabba raġuni li ssir magħrufa lilu wara dik il-ħatra.
4. Jekk arbitru jonqos milli jaġixxi jew jekk ikun impossibbli *de jure* jew *de facto* li arbitru jissodisfa r-rwol tiegħu, għandha tapplika l-proċedura għat-tneħħija tal-arbitri stabbilita fl-Artikolu II.4.

ARTIKOLU II.4

Tnehhija tal-arbitri

1. Kwalunkwe parti li tkun tixtieq tkeççi arbitru għandha tagħmel talba għat-tkeççija fi żmien 30 jum mid-data li fiha tiġi nnotifikata dwar il-ħatra ta' dak l-arbitru jew fi żmien 30 jum mid-data li fiha ssir taf biç-çirkostanzi msemmija fl-Artikolu II.3.
2. It-talba biex jitneħħa għandha tintbagħat lill-parti l-oħra, lill-arbitru mneħħi, lill-arbitri l-oħra u lill-Uffiçċju Internazzjonali. Għandha tistabbilixxi r-raġunijiet biex jitneħħa.
3. Meta tkun saret talba biex jitneħħa, il-parti l-oħra tista' taççetta t-talba biex jitneħħa. L-arbitru inkwistjoni jista' wkoll jirriżenja. L-aççettazzjoni jew ir-riżenja ma timplikax rikonoxximent tar-raġunijiet għat-talba biex jitneħħa.
4. Jekk, fi żmien 15-il jum mid-data tan-notifika tat-talba biex jitneħħa, il-parti l-oħra ma taççettax it-talba biex jitneħħa jew l-arbitru inkwistjoni ma jirriżenjax, il-parti li titlob it-tneħħija tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ jieħu deçiżjoni dwar it-tneħħija.
5. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, id-deçiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tindika r-raġunijiet għal dik id-deçiżjoni.

ARTIKOLU II.5

Sostituzzjoni ta' arbitru

1. Sogġett għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ li arbitru jiġi sostitwit matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, għandu jiġi mahtur jew magħżul sostitut f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu II.2 applikabbli għall-ħatra jew l-għażla tal-arbitru li għandu jiġi sostitwit. Dik il-proċedura għandha tapplika anke jekk parti waħda ma tkunx eżerċitat id-dritt tagħha li tahtar jew li tipparteċipa fil-ħatra tal-arbitru li għandu jiġi sostitwit.
2. Fil-każ ta' sostituzzjoni ta' arbitru, il-proċedura għandha terġa' tibda fl-istadju fejn l-arbitru sostitwit ma jkunx baqa' jwettaq il-funzjonijiet tiegħu, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor.

ARTIKOLU II.6

Esklużjoni tar-responsabbiltà

Hlief f'każijiet ta' mgħiba ħażina intenzjonata jew negliġenza gravi, il-partijiet jirrinunzjaw, sa fejn ikun permess mil-liġi applikabbli, kwalunkwe azzjoni kontra l-arbitri għal kwalunkwe att jew omissjoni relatata mal-arbitraġġ.

KAPITOLU III

PROCEDIMENTI TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU III.1

Dispożizzjonijiet generali

1. Id-data tal-istabbiliment tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tkun id-data li fiha l-aħħar arbitru jkun aċċetta l-ħatra tiegħu.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiżgura li l-partijiet jigu ttrattati b'mod ugwali u li, fi stadju xieraq tal-proċedimenti, kull waħda minnhom ikollha possibbiltà suffiċjenti li tasserixxi drittijietha u tipprezenta l-każ tagħha. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jmexxi l-proċedimenti b'tali mod li jevita dewmien u nefqa mhux meħtieġa u jiżgura s-soluzzjoni għat-tilwim bejn il-partijiet.
3. Għandha tiġi organizzata seduta, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor, wara li jkun sema' lill-partijiet.
4. Meta parti tibgħat komunikazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ, hija għandha tagħmel dan permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali u għandha tibgħat kopja lill-parti l-oħra fl-istess ħin. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja ta' dik il-komunikazzjoni lil kull wieħed mill-arbitri.

ARTIKOLU III.2

Post tal-arbitraġġ

Il-post tal-arbitraġġ huwa The Hague. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jirrikjedu dan, jiltaqa' fi kwalunkwe post ieħor li jqis xieraq għad-deliberazzjonijiet tiegħu.

ARTIKOLU III.3

Lingwa

1. Il-lingwi tal-proċedimenti għandhom ikunu l-Franciz u l-Ingliz.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jordna li d-dokumenti kollha mehmuza mat-talba tar-rikorrent jew mar-risposta tal-intimat u d-dokumenti ulterjuri kollha prodotti matul il-proċedimenti, ipprezentati bil-lingwa originali tagħhom, ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni f'waħda mil-lingwi tal-proċedimenti.

ARTIKOLU III.4

Talba tar-rikorrent

1. Ir-rikorrent għandu jibgħat it-talba tiegħu bil-miktub lill-intimat u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fil-limitu ta' żmien stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. Ir-rikorrent jista' jiddeċiedi li jqis l-avviż ta' arbitraġġ tiegħu msemmi fl-Artikolu I.4 bħala dikjarazzjoni tat-talba, dment li jkun jissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. It-talba tar-rikorrent għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) l-informazzjoni stabbilita fl-Artikolu I.4(3), il-punti (b) sa (f);
 - (b) dikjarazzjoni tal-fatti sottomessi b'appoġġ għall-pretensjoni; u
 - (c) l-argumenti legali mressqa b'appoġġ għall-pretensjoni.

3. It-talba tar-rikorrent għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mir-rikorrent jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-talba tar-rikorrent għandha wkoll, sa fejn ikun possibbli, jkun fiha informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.5

Risposta tal-intimat

1. L-intimat għandu jibgħat ir-risposta tiegħu bil-miktub lir-rikorrent u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fil-limitu ta' żmien stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. L-intimat jista' jiddeċiedi li jqis ir-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ imsemmi fl-Artikolu I.5 bħala risposta tal-intimat, dment li r-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ tissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. Ir-risposta tal-intimat għandha twieġeb għall-punti fin-nota tat-talba tar-rikorrent f'konformità mal-Artikolu III.4(2), il-punti (a), (b) u (c) ta' dan l-Appendiċi. Għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mill-intimat jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, ir-risposta tal-intimat għandha wkoll, sa fejn ikun possibbli, jkun fiha informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. Fir-risposta tal-intimat, jew fi stadju aktar tard fil-proċedimenti ta' arbitraġġ jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li dewmien ikun iġġustifikat miċ-ċirkostanzi, l-intimat jista' jagħmel kontrotalba dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikollu ġurisdizzjoni fir-rigward tagħha.
4. L-Artikolu III.4(2) u (3) għandhom japplikaw għal kontrotalba.

ARTIKOLU III.6

Ġurisdizzjoni tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar jekk għandux ġurisdizzjoni fuq il-bażi tal-Artikoli 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll jew tal-Artikolu 14a(2) jew (4) tal-Ftehim.
2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu l-mandat li jeżamina l-kwistjoni li tkun qed tikkawża t-tilwima kif imdahħla uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fl-aġenda tal-Kumitat Kongunt skont l-Artikolu 10(1) tal-Protokoll;

3. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ li jkun sema' l-każ ewlieni għandu jkollu mandat biex jeżamina l-proporzjonalità tal-miżuri kumpensatorji kkontestati, inkluż meta dawk il-miżuri jkunu ttiehdu kompletament jew parzjalment fi ftehim bilaterali iehor fl-oqsma relatati mas-suq intern li tipparteċipa fihom l-Iżvizzera.
4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 14a(2) u (4) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu mandat biex jeżamina jekk id-diffikultajiet allegati ġewx ippruvati u jekk humiex ikkawżati mill-applikazzjoni tal-Ftehim.
5. Eċċezzjoni preliminari ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir mhux aktar tard mir-risposta tal-intimat jew, fil-każ ta' kontrolalba, fit-twegiba. Il-fatt li parti tkun hatret arbitru jew tkun hadet sehem fil-hatra tiegħu ma għandux iċahhadha mid-dritt li tagħmel tali eċċezzjoni. L-eċċezzjoni preliminari li t-tilwima tmur lil hinn mis-setgħat tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir hekk kif titqajjem il-kwistjoni li allegatament tmur lil hinn mis-setgħat tiegħu matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ. Fi kwalunkwe każ, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jippermetti eċċezzjoni preliminari magħmula wara li jkun għadda l-limitu ta' żmien stabbilit jekk jemmen li d-dewmien kien għal raġuni valida.
6. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi dwar l-eċċezzjoni preliminari msemmija fil-paragrafu 5 jew billi jittrattaha bħala kwistjoni preliminari jew fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ.

ARTIKOLU III.7

Sottomissjonijiet oħra bil-miktub

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, jiddeċiedi liema sottomissjonijiet oħra bil-miktub, minbarra t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, il-partijiet għandhom jew jistgħu jissottomettu u għandu jstabbilixxi l-limitu ta' żmien għas-sottomissjoni tagħhom.

ARTIKOLU III.8

Limiti ta' żmien

1. Il-limiti ta' żmien stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ għall-komunikazzjoni tad-dokumenti bil-miktub, inklużi t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, ma għandhomx jaqbzu d-90 jum, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċizjoni finali tiegħu fi żmien 12-il xahar mid-data tal-istabbiliment tiegħu. F'ċirkostanzi eċċezzjonali ta' diffikultà partikolari, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jestendi dak il-perjodu b'mhux aktar minn 3 xhur addizzjonali.
3. Il-limit ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jitnaqqsu bin-nofs fil-kazijiet li ġejjin:
 - (a) fuq talba tar-rikorrent jew tal-intimat, jekk, fi żmien 30 jum minn dik it-talba, it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi, wara li jisma' l-parti l-oħra, li l-kawża tkun urgenti; jew
 - (b) il-partijiet jaqblu dwar dan.

4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 6 xhur mid-data li fiha jkunu ġew notifikati l-miżuri kumpensatorji f'konformità mal-Artikolu 11(1) tal-Protokoll;

5. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 14a(2) u (4) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħti d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 6 xhur mid-data tal-istabbiliment tiegħu.

ARTIKOLU III.9

Rinviji lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea

1. Fl-applikazzjoni tal-Artikolu 7 u tal-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fi kwalunkwe hin fil-proċedimenti, dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun jista' jiddefinixxi b'mod preċiż biżżejjed l-isfond legali u fattwali tal-kawża, u l-mistoqsijiet legali li tqajjem.

Il-proċedimenti quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ għandhom jiġu sospiżi sakemm il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tagħti s-sentenza tagħha.

3. Kull parti tista' tibgħat talba motivata lit-tribunal tal-arbitraġġ biex jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirrifjuta talba bhal din jekk iqis li l-kundizzjonijiet għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea msemmija fil-paragrafu 1 ma humiex issodisfati. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiċhad talba ta' parti għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, huwa għandu jagħti r-raġunijiet għad-deċiżjoni tiegħu fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea permezz ta' avviż. L-avviż għandu mill-anqas ikollu l-informazzjoni li ġejja:

- (a) deskrizzjoni fil-qosor tat-tilwima;
- (b) l-att(i) legali tal-Unjoni u/jew id-dispożizzjoni(jiet) tal-Ftehim inkwistjoni; u
- (c) il-kunċett tad-dritt tal-Unjoni li għandu jiġi interpretat f'konformità mal-Artikolu 7(2) tal-Protokoll.

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu javża lill-partijiet dwar ir-rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

5. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tapplika, b'analogija, ir-regoli interni ta' proċedura applikabbli għall-eżerċitar tal-ġuriżdiżjoni tagħha sabiex tiegħu deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni tat-Trattati u tal-atti magħmula mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni.

6. L-aġenti u l-avukati awtorizzati biex jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ skont l-Artikoli I.4, I.5, III.4 u III.5 għandhom ikunu awtorizzati jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.10

Miżuri interim

1. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, kull parti tista', fi kwalunkwe stadju tal-proċedura ta' arbitraġġ, tapplika għal miżuri interim li jikkonsistu fis-sospensjoni tal-miżuri kumpensatorji.
2. Rikors skont il-paragrafu 1 għandu jispeċifika s-sugġett tal-proċedimenti, iċ-ċirkostanzi li jirriżultaw f'urgenza, kif ukoll l-eċċezzjonijiet ta' fatt u ta' liġi li jiġġustifikaw *prima facie* l-miżuri proviżorji mitluba permezz tar-rikors. Għandu jkun fih l-evidenza u l-provi proposti kollha li jkunu disponibbli biex jiġġustifikaw l-għoti tal-miżuri interim.
3. Il-parti li titlob il-miżuri interim għandha tibgħat it-talba tagħha bil-miktub lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi limitu ta' żmien qasir li fih dik il-parti l-oħra tista' tippreżenta osservazzjonijiet bil-miktub jew orali.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, fi żmien xahar mis-sottomissjoni tat-talba msemmija fil-paragrafu 1, jadotta deċiżjoni dwar is-sospensjoni tal-miżuri kumpensatorji kkontestati jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) it-tribunal tal-arbitraġġ ikun sodisfatt fuq bażi *prima facie* dwar il-mertu tal-każ ipprezentat mill-parti li titlob il-miżuri proviżorji fir-rikors tagħha;
 - (b) it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li, sakemm tittiehed id-deċiżjoni finali tiegħu, il-parti li qed titlob il-miżuri interim se gġarrab dannu serju u irreparabbli fin-nuqqas tas-sospensjoni tal-miżuri kumpensatorji; u

- (c) id-dannu kkawżat lill-parti li qed titlob il-miżuri interim bit-talba immedjata tal-miżuri kumpensatorji kkontestati huwa akbar mill-interess fl-applikazzjoni immedjata u effettiva ta' dawk il-miżuri.
5. Is-sospensjoni tal-proċedimenti msemmija fl-Artikolu III.9(2), it-tieni subparagrafu ma għandhiex tapplika fi proċedimenti skont dan l-Artikolu.
6. Deciżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 għandu jkollha biss effett interim u għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-deciżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ dwar il-mertu tal-każ.
7. Sakemm id-deciżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu ma tistabilixxix data aktar bikrija għat-tmiem tas-sospensjoni, is-sospensjoni għandha tiskadi meta tittiehed id-deciżjoni finali skont l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll.
8. Sabiex ma jkunx hemm dubju, għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, huwa mifhum li, meta jitqiesu l-interessi rispettivi tal-parti li qed titlob il-miżuri interim u tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jqis dawk tal-individwi u tal-operaturi ekonomiċi tal-partijiet, iżda dik il-kunsiderazzjoni ma għandhiex tirrappreżenta l-għoti ta' xi setgħa lil tali individwi jew operaturi ekonomiċi quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU III.11

Evidenza

1. Kull parti għandha tipprovdi evidenza tal-fatti li jiffurmaw ir-raġunijiet tat-talba tagħha jew tad-difiża tagħha.

2. B'talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex minghand il-partijiet l-informazzjoni rilevanti li huwa jqis neċessarja u xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi limitu ta' zmien biex il-partijiet jirrispondu għat-talba tiegħu.
3. B'talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex kull informazzjoni li huwa jqis xierqa minn kwalunkwe sors. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex ukoll l-opinjoni ta' esperti kif iqis xieraq u soġġett għal kwalunkwe limitu ta' zmien u kundizzjoni miftiehma mill-partijiet, meta jkun applikabbli.
4. Kull informazzjoni miksuba mit-tribunal tal-arbitraġġ skont dan l-Artikolu għandha ssir disponibbli għall-partijiet u l-partijiet jistgħu jipprezentaw kummenti dwar din l-informazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ.
5. Wara li jitlob il-fehmiet tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jadotta miżuri xierqa biex jindirizza kwalunkwe kwistjoni mqajma minn parti fir-rigward tal-protezzjoni tad-data personali, tas-segretezza professjonali u tal-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.
6. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun l-imħallef tal-ammissibbiltà, tar-rilevanza u tas-saħħa tal-evidenza pprezentata.

ARTIKOLU III.12

Seduti

1. Meta jkollha ssir seduta, it-tribunal tal-arbitraġġ, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, għandu jinnotifika lill-partijiet kmieni biżżejjed qabel id-data, il-ħin u l-post tas-seduta.

2. Is-seduta għandha tkun pubblika, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ, fuq inizzjattiva proprja jew fuq talba tal-partijiet, ma jiddeċidix mod ieħor minhabba raġunijiet serji.
3. Il-minuti ta' kull seduta għandhom jitfasslu u jiġu ffirmati mill-president tat-tribunal tal-arbitraġġ. Dawk il-minuti biss għandhom ikunu awtentici.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi li jorganizza s-seduta virtwalment f'konformità mal-prattika tal-Uffiċċju Internazzjonali. Il-partijiet għandhom jiġu informati b'din il-prattika fil-ħin. F'każijiet bħal dawn, għandu japplika l-paragrafu 1, *mutatis mutandis*, u l-paragrafu 3.

ARTIKOLU III.13

Kontumacċja

1. Jekk, fil-limitu ta' żmien stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, ir-rikorrent ma jkunx issottometta t-talba tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-għeluq tal-proċedimenti ta' arbitraġġ, sakemm ma jkunx hemm mistoqsijiet pendenti li dwarhom tista' tkun meħtieġa deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li jkun xieraq li jagħmel dan.

Jekk, fil-limitu ta' żmien stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, l-intimat ma jkunx issottometta r-risposta tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ jew ir-risposta tal-intimat tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti, mingħajr ma jqis dik il-kontumacċja minnha nnifisha bħala li tikkostitwixxi aċċettazzjoni tal-allegazzjonijiet tar-rikorrent.

It-tieni subparagrafu japplika wkoll meta r-rikorrent jonqos milli jissottometti twegiba għal kontrotalba.

2. Jekk parti, debitament imsejha f'konformità mal-Artikolu III.12(1), ma tidhirx f'seduta u ma turix raġuni suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jkompli l-arbitraġġ.

3. Jekk parti, debitament mistiedna mit-tribunal tal-arbitraġġ biex tipproduci aktar evidenza, tonqos milli tagħmel dan fil-limiti ta' żmien stabbiliti mingħajr ma turi raġuni suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeciedi abbażi tal-evidenza li jkollu disponibbli.

ARTIKOLU III.14

Għeluq tal-proċedura

1. Meta jintwera li l-partijiet kellhom b'mod raġonevoli l-possibbiltà li jipprezentaw l-argumenti tagħhom, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddikjara l-għeluq tal-proċedimenti.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iqis li jkun meħtieġ minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, jiddeciedi fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti, li jerga' jiftaħ il-proċedimenti fi kwalunkwe hin qabel ma jkun ha d-deċiżjoni tiegħu.

KAPITOLU IV

DEĊIŻJONI

ARTIKOLU IV.1

Deċiżjonijiet

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel hiltu biex jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu b'konsens. Madankollu, jekk ikun impossibbli li tittiehed deċiżjoni b'konsens, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tittiehed b'maġġoranza tal-arbitri.

ARTIKOLU IV.2

Forma u effett tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jieħu deċiżjonijiet separati dwar kwistjonijiet differenti f'ħinijiet differenti.
2. Id-deċiżjonijiet kollha għandhom jinħarġu bil-miktub u għandhom jiddikjaraw ir-raġunijiet li fuqhom huma bbażati. Għandhom ikunu finali u vinkolanti għall-partijiet.
3. Id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tiġi ffirmata mill-arbitri, għandha tinkludi d-data li tkun ittiehdet fiha u għandha tiddikjara l-post tal-arbitraġġ. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja tad-deċiżjoni ffirmata mill-arbitri lill-partijiet.

4. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika.

Meta jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika, l-Uffiċċju Internazzjonali għandu jirrispetta r-regoli rilevanti dwar il-protezzjoni tad-data personali, is-segretezza professjonali u l-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.

Ir-regoli msemmija fit-tieni subparagrafu għandhom ikunu identiċi għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera, kif ukoll għall-Ftehim dwar is-saħħa, il-Ftehim dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli u l-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dawk ir-regoli b' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

5. Il-partijiet għandhom jikkonformaw mad-deċiżjonijiet kollha tat-tribunal tal-arbitraġġ mingħajr dewmien.

6. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, wara li jkun kiseb l-opinjoni tal-partijiet, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jstabbilixxi limitu ta' zmien raġonevoli fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ sabiex jikkonforma mad-deċiżjoni tiegħu f'konformità mal-Artikolu 10(5) tal-Protokoll filwaqt li jqis il-proċeduri interni tal-partijiet.

ARTIKOLU IV.3

Ligi applikabbli, regoli ta' interpretazzjoni, medjatur

1. Il-ligi applikabbli tikkonsisti fil-Ftehim, l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fihom, kif ukoll kwalunkwe regola oħra tad-dritt internazzjonali rilevanti għall-applikazzjoni ta' dawk l-istrumenti.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi skont ir-regoli tal-interpretazzjoni msemmija fl-Artikolu 7 tal-Protokoll.
3. Deċiżjonijiet minn qabel meħuda minn korpi għas-soluzzjoni tat-tilwim fir-rigward tal-proporzjonalità ta' miżuri kumpensatorji skont ftehim bilaterali ieħor fost dawk imsemmija fl-Artikolu 11(1) tal-Protokoll għandhom ikunu vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ ma għandux jithalla jiddeċiedi bħala medjatur jew *ex aequo et bono*.

ARTIKOLU IV.4

Soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku jew raġunijiet oħra għall-għeluq tal-proċedimenti

1. Il-partijiet jistgħu, fi kwalunkwe hin, jaqblu b'mod reċiproku fuq soluzzjoni għat-tilwima tagħhom. Huma għandhom jikkomunikaw b'mod kongunt kwalunkwe soluzzjoni bħal din lit-tribunal tal-arbitraġġ. Jekk is-soluzzjoni tirrikjedi l-approvazzjoni skont il-proċeduri domestiċi rilevanti ta' xi waħda mill-partijiet, in-notifika tirreferi għal dak ir-rekwiżit, u l-proċedura ta' arbitraġġ tiġi sospiza. Jekk tali approvazzjoni ma tkunx meħtieġa, jew man-notifika tat-tlestija ta' tali proċeduri domestiċi, il-proċedura ta' arbitraġġ tingħalaq.
2. Jekk, matul il-proċedimenti, ir-rikorrent jinforma lit-tribunal tal-arbitraġġ bil-miktub li ma jkunx jixtieq ikompli bil-proċedimenti, u jekk, fid-data li fiha tasal dik il-komunikazzjoni mit-tribunal tal-arbitraġġ, l-intimat ikun għadu ma ħa l-ebda pass fil-proċedimenti, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jorđni li tirreġistra uffiċjalment l-għeluq tal-proċedimenti. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar l-ispejjeż, li għandhom jithallsu mir-rikorrent, jekk dan jidher iġġustifikat mill-aġir ta' dik il-parti.

3. Jekk, qabel ma tittiehed id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonkludi li l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti tkun saret bla skop jew impossibbli għal kwalunkwe raġuni għajr dawk imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jinforma lill-partijiet bl-intenzjoni tiegħu li joħroġ ordni li tagħlaq il-proċedimenti.

L-ewwel subparagrafu ma japplikax meta jkun hemm kwistjonijiet pendenti li dwarhom jista' jkun meħtieġ li tittiehed deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeciedi li jkun xieraq li jsir dan.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jikkomunika lill-partijiet kopja tal-ordni li tagħlaq il-proċedimenti ta' arbitraġġ jew tad-deċiżjoni meħuda bi ftehim bejn il-partijiet, iffirmata mill-arbitri. L-Artikolu IV.2(2) sa (5) għandu japplika għal deċiżjonijiet ta' arbitraġġ meħuda bi ftehim bejn il-partijiet.

ARTIKOLU IV.5

Korrezzjoni tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. Fi żmien 30 jum minn meta tircievi d-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, parti tista', billi tagħti avviż lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, titlob lit-tribunal tal-arbitraġġ jikkoreġi fit-test tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ kwalunkwe żball fil-komputazzjoni, kwalunkwe żball klerikali jew tipografiku, jew kwalunkwe żball jew ommissjoni ta' natura simili. Jekk iqis li t-talba hija ġġustifikata, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel il-korrezzjoni fi żmien 45 jum minn meta jircievi t-talba. It-talba ma għandux ikollha effett sospensiv fuq il-limitu ta' żmien previst fl-Artikolu IV.2(6).

2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi żmien 30 jum mill-komunikazzjoni tad-deċiżjoni tiegħu, jagħmel il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 fuq inizzjattiva tiegħu stess.
3. Il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom isiru bil-miktub u għandhom jiffurmaw parti integrali mid-deċiżjoni. Għandu japplika l-Artikolu IV.2(2) sa (5).

ARTIKOLU IV.6

Tariffi tal-arbitri

1. It-tariffi msemmija fl-Artikolu IV.7 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-kumplessità tal-każ, iż-żmien imqatta' fuqu mill-arbitri u ċ-ċirkostanzi rilevanti l-oħra kollha.
2. Għandha tiġi stabbilita u aġġornata, meta jkun meħtieġ, lista ta' kumpens ta' kuljum u tas-siġhat massimi u minimi, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll għall-Ftehim dwar is-saħħa, għall-Ftehim dwar kummerè fi prodotti agrikoli u għall-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

ARTIKOLU IV.7

Spejjeż

1. Kull parti għandha tħallas l-ispejjeż tagħha stess u nofs l-ispejjeż tat-tribunal tal-arbitraġġ.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi l-ispejjeż tiegħu fid-deċiżjoni tiegħu dwar il-mertu tal-każ. Dawk l-ispejjeż għandhom jinkludu biss:

- (a) it-tariffi tal-arbitri, li għandhom jiġu ddikjarati separatament għal kull arbitru u li għandhom jiġu stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ innifsu f'konformità mal-Artikolu IV.6;
- (b) l-ispejjeż tal-ivvjagġar u spejjeż oħra mgarrba mill-arbitri; u
- (c) it-tariffi u l-ispejjeż tal-Uffiċċju Internazzjonali.

3. L-ispejjeż imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-ammont fit-tilwima, il-kumplessità tat-tilwima, iż-żmien li l-arbitri u kwalunkwe espert mahtur mit-tribunal tal-arbitraġġ ikun qatta' fuqha u kwalunkwe ċirkostanza rilevanti oħra.

ARTIKOLU IV.8

Depożitu tal-ispejjeż

- 1. Fil-bidu tal-arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob lill-partijiet biex jiddepożitaw ammont ugwali bħala ħlas bil-quddiem għall-ispejjeż imsemmija fl-Artikolu IV.7(2).
- 2. Matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob mill-partijiet depożiti supplimentari għal dawk imsemmija fil-paragrafu 1.

3. L-ammonti kollha ddepożitati mill-partijiet fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom jithallsu lill-Uffiċċju Internazzjonali u għandhom jithallsu minnu biex ikopru l-ispejjeż effettivament imġarrba, inklużi, b'mod partikolari, it-tariffi mħallsa lill-arbitri u t-tariffi mħallsa lill-Uffiċċju Internazzjonali.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU V.1

Emendi

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta, b'deċiżjoni, emendi għal dan l-Appendiċi.
